

Izvanredni pravni lijekovi u upravnom postupku

Gogić, Marta

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:811439>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**



Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)



Pravni fakultet u Zagrebu
Katedra za upravno upravo

Marta Gogić

IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI U UPRAVNOM POSTUPKU

Završni rad

Mentor: doc. dr. sc. Marko Turudić

Zagreb, studeni 2022.

Izjava o izvornosti

Ja, Marta Gogić pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključiva autorica završnog rada te da u radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova te da se prilikom izrade rada nisam koristila drugim izvorima do onih navedenih u radu.

Marta Gogić, v.r.

SAŽETAK

U radu se analizira sam upravni postupak, pravni lijekovi u upravnom postupku općenito te naročito institut izvanrednih pravnih lijekova u upravnom postupku po novom Zakonu o općem upravnom postupku. U uvodnom se dijelu analizira institut upravnog postupka, njegove stranke i pojam upravne stvari, te općenito o svim pravnim lijekovima, redovnim i izvanrednim, dok se u središnjem dijelu podrobnije analizira institut izvanrednih pravnih lijekova. U zaključku se ukratko iznose u radu istaknute temeljne teze te se naglašava važnost postojanja izvanrednih pravnih lijekova u pravnom sustavu.

Ključne riječi: upravni postupak, pravni lijekovi, izvanredni pravni lijekovi

Sadržaj:

1. Uvod.....	1
2. Upravni postupak.....	2
3. Pravni lijekovi.....	5
4. Izvanredni pravni lijekovi.....	7
4.1. Obnova postupka.....	9
4.1.1. Pokretanje obnove postupka.....	15
4.1.2. Podnesci.....	15
4.2. Poništavanje i ukidanje rješenja.....	18
4.3. Oglašavanje rješenja ništavim.....	21
5. Zaključak.....	24
6. Literatura.....	26

1. UVOD

Tema ovog rada su izvanredni pravni lijekovi u upravnom postupku.

Upravni postupak je postupak u kojem javnopravna tijela u okviru svog djelokruga postupaju i rješavaju u upravnim stvarima (to su stvari u kojima se rješava o pravima i obvezama stranaka) primjenjujući odgovarajuće propise.

Pravni lijekovi omogućavaju korekcije pogrešaka u radu javnopravnih tijela. Sastavni dio rješenja je i uputa o pravnom lijeku kako bi svaka stranka bila upoznata sa mogućnošću preispitivanja zakonitosti donesenog akta.

Izvanredni pravni lijekovi omogućuju uklanjanje nezakonitosti čak i iz pravomoćnih rješenja. To su obnova postupka, poništavanje i ukidanje rješenja i oglašavanje rješenja ništavim.

Cilj ovog rada je istaknuti važnost izvanrednih pravnih lijekova za pravni sustav.

Završni rad je podijeljen na sljedeće cjeline:

1. Uvod
2. Upravni postupak
3. Pravni lijekovi
4. Izvanredni pravni lijekovi
5. Zaključak

2. UPRAVNI POSTUPAK

Upravni postupak je postupak u kojem javnopravna tijela ¹ u okviru svog djelokruga postupaju i rješavaju u upravnim stvarima.²

Upravna stvar je svaka stvar u kojoj javnopravno tijelo u upravnom postupku rješava o pravima, obvezama ili interesima stranaka neposredno primjenjujući propise. ³ ⁴ O upravnoj stvari odlučuje se rješenjem, koje se uglavnom donosi u pisanom obliku. ⁵ ⁶ U stvarima od manjeg značenja može se sastojati samo od izreke u obliku zabilješke u spisu.⁷

Kad se rješava o više pitanja, a samo o nekima se može riješiti temeljem utvrđenog činjeničnog stanja može se donijeti rješenje samo o tim pitanjima tj. djelomično rješenje.⁸ Ako javnopravno tijelo rješenjem nije riješilo sva pitanja koja su predmet postupka može se donijeti rješenje o pitanjima koja nisu riješena tj. dopunsko rješenje.⁹ Ako prema

¹ „Javnopravna tijela su tijela državne uprave, druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i regionalne samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima.“ (Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009), čl. 1.)

² Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009), čl. 1.

³ „Propisi koje javnopravno tijelo u upravnom postupku primjenjuje su zakoni, drugi propisi i opći akti kojima se uređuje odgovarajuće upravno područje.“ (Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009), čl. 2. st. 1.)

⁴ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009), čl. 2. st. 1.

⁵ Ibid., čl. 97. st. 1.

⁶ „Rješenje se sastoji od zaglavlja, uvoda, izreke, obrazloženja, upute o pravnom lijeku te vlastoručnog potpisa ovlaštene službene osobe i otiska službenog pečata javnopravnog tijela ili kvalificiranog elektroničkog potpisa ovlaštene službene osobe ili kvalificiranog elektroničkog pečata javnopravnog tijela.“ Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o općem upravnom postupku (NN 110/2021), čl. 8.

⁷ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009), čl. 99.

⁸ Ibid., čl. 100. st. 1.

⁹ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009), čl. 100. st. 2.

okolnostima slučaja prije okončanja postupka treba donijeti rješenje kojim se privremeno uređuju sporna pitanja ili odnosi, rješenje će se donijeti na temelju činjenica poznatih u vrijeme njegova donošenja tj. privremeno rješenje.¹⁰ Ono mora biti označeno kao privremeno te će se ukinuti rješenjem kojim se rješava o upravnoj stvari. ¹¹

Stranka u upravnom postupku je fizička ili pravna osoba na zahtjev koje je pokrenut postupak, protiv koje se vodi postupak ili koja radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa ima pravo sudjelovati u postupku.^{12 13 14}

Cilj upravnog postupka je da se u rješavanju konkretne stvari dođe do materijalne istine i da se pritom adekvatno zaštite kako prava i interesi stranaka tako i općedruštveni interesi. ¹⁵ To se postiže načelima na kojima počiva i koja propisuje Zakon o općem upravnom postupku (u daljnjem tekstu: ZUP).¹⁶ Ta načela su: (a) načelo zakonitosti – javnopravno tijelo rješava upravnu stvar na temelju zakona i drugih

¹⁰ Ibid., čl. 100. st. 3.

¹¹ Ibid., čl. 100. st. 3.

¹² Ibid., čl. 4. st. 1.

¹³ „Upravni postupak čine procesna pravila čija je svrha utvrđivanje načina djelovanja tijela državne uprave kod primjene materijalnopравnih propisa na konkretan slučaj i sredstva kojima se pritom mogu služiti.“ (Borković, Ivo. Upravno pravo. Zagreb: Narodne novine, 2002., str. 399.)

¹⁴ „Stranka može biti i tijelo države uprave, drugo državno tijelo, tijelo jedinice lokalne ili regionalne samouprave ili drugo javnopravno tijelo koje nema pravnu osobnost te njihova područna jedinica ili skupina osoba povezanih zajedničkim interesom, ako može biti nositelj prava i obveza o kojima se rješava.“ (Zakon o općem upravnom postupku, čl. 4. st. 2.)

¹⁵ Borković, Ivo. Upravno pravo. Zagreb: Narodne novine, 2002., str. 403.

¹⁶ „Upravni postupak je uvjetovan načelima koja se prožimaju kroz sve njegove institute i postupovne radnje koje propisuje.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 276.)

propisa te općih akata,¹⁷ (b) načelo razmjernosti u zaštiti prava stranaka i javnog interesa - pravo stranke može se ograničiti samo kad je takvo postupanje nužno za postizanje zakonom utvrđene svrhe i razmjerno cilju koji treba postići,¹⁸ (c) načelo pomoći stranci - ovlaštena službena osoba tijekom postupka upozorava stranku ukoliko ima osnovu za ostvarenje nekog prava, kao i na posljedice njezinih radnji ili propuštanja u postupku, te brine da neznanje ili neukost stranke ne bude na štetu prava koja joj po zakonu pripadaju,¹⁹ (d) načelo utvrđivanja materijalne istine - u postupku treba utvrditi pravo stanje stvari i u tu se svrhu moraju utvrditi sve činjenice i okolnosti bitne za zakonito i pravilno rješavanje upravne stvari,²⁰ (e) načelo samostalnosti i slobodne ocjene dokaza - službena osoba u javnopravnom tijelu samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti u postupku te temeljem utvrđenog rješava upravnu stvar,²¹ (f) načelo učinkovitosti i ekonomičnosti - u upravnim stvarima postupa se što je moguće jednostavnije, bez odgode i uz što manje troškova, ali tako da se utvrde sve bitne činjenice i dokazi,²² (g) načelo pristupa podacima i zaštite podataka - javnopravna tijela dužna su strankama omogućiti pristup potrebnim podacima, dok se istovremeno u postupku štite osobni i tajni

¹⁷ Zakon o općem upravnom postupku, (NN 47/2009) čl. 5.

¹⁸ Ibid., čl. 6.

¹⁹ Ibid., čl. 7.

²⁰ Ibid., čl. 8.

²¹ Ibid., čl. 9.

²² Ibid., čl. 10.

podaci ²³, (h) pravo stranke na pravni lijek – protiv prvostupanjske odluke stranka ima pravo žalbe, protiv drugostupanjske odluke može se pokrenuti upravni spor, a protiv upravnog ugovora ili drugog postupanja javnopravnog tijela ili pružatelja javnih usluga stranka ima pravo na prigovor,²⁴ (i) načelo zaštite stečenih prava stranaka – pravomoćna odluka kojom je stranka stekla neko pravo ili obvezu može se poništiti, ukinuti ili izmijeniti samo u slučajevima propisanim zakonom,²⁵ (j) službena uporaba jezika i pisma – postupak se vodi na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu. ²⁶

3. PRAVNI LIJEKOVI

Pravni lijekovi omogućavaju korekcije pogrešaka u radu javnopravnih tijela, uzrokovanih nehajem ili namjerom javnih službenika ili stranaka u postupku.²⁷

Stranka protiv prvostupanjske odluke ima pravo izjaviti žalbu drugostupanjskom tijelu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, a predaje se prvostupanjskom tijelu na način propisan za predaju podneska. ^{28 29}

²³ Ibid., čl. 11.

²⁴ Ibid., čl. 12.

²⁵ Ibid., čl. 13.

²⁶ Ibid., čl. 14.

²⁷ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 239.

²⁸ Zakon o općem upravnom postupku, (NN 47/2009) čl. 105.

²⁹ „Prvostupanjsko tijelo prema novom ZUP-u prvi put može u upravnom postupku odlučivati o osnovanosti žalbe. Ako ocijeni žalbu osnovanom u cijelosti ili djelomično, zamijenit će pobijano rješenje novim, ali samo pod uvjetom da se time ne dira u prava trećih osoba. Ako to ne napravi bez

Protiv drugostupanjske odluke, baš kao i protiv prvostupanjske odluke protiv koje nije dopuštena žalba, može se pokrenuti upravni spor.^{30 31 32} Protiv upravnog ugovora ili drugog postupanja javnopravnog tijela ili pružatelja javnih usluga može izjaviti prigovor čelniku tijela.³³

Znači žalba, prigovor i tužba su određeni kao redoviti modeli korekcije nezakonitosti u radu javnopravnih tijela.³⁴

Upravni ugovor će u pisanom obliku sklopiti javnopravno tijelo i stranka o izvršenju prava i obveza utvrđenih u rješenju kojim je riješena upravna stvar.³⁵

odgode će žalbu sa spisom predmeta dostaviti drugostupanjskom tijelu." (Kasabašić, Štefanija. Donošenje rješenja i redovni pravni lijekovi prema novom Zakonu o općem upravnom postupku. // Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu 19,(2010)6, str. 57.)

³⁰ „Upravni spor je spor u kojem se odlučuje o ocjeni zakonitosti pojedinačne odluke, općeg akta, postupanja i propuštanja javnopravnog tijela, te ocjena zakonitosti sklapanja, raskidanja i izvršavanja upravnog ugovora.³⁰ Upravni spor je oblik sudske kontrole nad upravom, a prvenstveno kontrole upravnog akta. Pokreće se tužbom (u roku od 30 dana od dostave odlike) nakon što je iscrpljena svaka druga zakonom propisana pravna zaštita." (Zakon o upravnim sporovima, (20/2010, 143/2012, 152/2014, 29/2017, 110/2021) čl. 22)

³¹ „Učinkovitost kontrole ne može biti potpuna ako se ona provodi isključivo u upravi na način da viša tijela uprave kontroliraju niža (tkz. administrativna kontrola) kao i da kontrola koju obavljaju predstavnička tijela ima više političko nego pravno značenje. Kad se određeni sustav opredjeljuje za to da tu kontrolu povjerava sudovima koji bi trebali podnijeti težinu nadzora dolazi do pitanja hoće li se sudski nadzor nad upravom podijeliti među sudovima razne vrste, s obzirom na različitu pravnu prirodu upravnih djelatnosti, ili će to biti koncentrirano kod istovrsnih sudova." (Borković, Ivo; Upravno pravo: Narodne novine, 2002., str. 484.)

³² „Obnova upravnog spora koncipirana je kao klasični izvanredni pravni lijek. Dopušteno je njegovo korištenje protiv prvostupanjske ili drugostupanjske presude kojom je okončan upravni spor. Obnova spora provodi se isključivo po prijedlogu stranke." (Đerđa, D.; Šikić, M. Komentar Zakona o upravnim sporovima. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske, 2012., str. 65.)

³³ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 239.

³⁴Ibid., str. 239.

³⁵ Zakon o općem upravnom postupku, (NN 47/2009) čl. 150.

4. IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI

Izvanredni pravni lijekovi uklanjaju posljedice donošenja nezakonitog rješenja, koje više nije moguće ukloniti niti izjavljivanjem žalbe niti pokretanjem upravnog spora.³⁶

Institut pravomoćnosti priječi svaku daljnju intervenciju javnopravnih tijela i stranaka u rješenja koja su stekla ovu kvalitetu, no i takva rješenja mogu imati nedostatke, što može rezultirati štetnim posljedicama za javni interes i za prava i interese stranaka.³⁷

Prijašnji preuzeti Zakon o općem upravnom postupku iz 1991. godine propisivao je sedam izvanrednih pravnih lijekova.^{38 39} Njihova brojnost je bila u suprotnosti s načelima legitimnih očekivanja stranaka, pravne sigurnosti i vladavine prava.⁴⁰

Broj izvanrednih pravnih lijekova je smanjen, prilikom donošenja Zakona o općem upravnom postupku iz 2009. godine, na samo tri: obnovu postupka, oglašavanje rješenja ništavim te poništavanje i ukidanje rješenja.⁴¹ Novi zakon uređuje materiju upravnog postupka ne samo pokrivajući sve bitne

³⁶ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 276.

³⁷ Ibid., str. 276.

³⁸ „Izvanredni pravni lijekovi prema Zakonu o općem upravnom postupku iz 1991. godine su: obnova postupka, zahtjev za zaštitu zakonitosti, mijenjanje i poništavanje rješenja u vezi s upravnim sporom, poništavanje i ukidanje po pravu nadzora, ukidanje i mijenjanje pravomoćnog rješenja uz pristanak ili na zahtjev stranke, izvanredno ukidanje te proglašavanje rješenja ništavim.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 277.)

³⁹ Ibid., str. 277.

⁴⁰ Ibid., str. 277.

⁴¹ Ibid., str. 278.

situacije koje su bile pokrivena prijašnjim zakonom, nego ih i proširuje^{42 43} te se tako hrvatski zakon brojem i vrstama izvanrednih pravnih lijekova približio drugim zakonima u usporednom pravu.^{44 45} Austrijski zakon poznaje tri izvanredna pravna sredstva,^{46 47} dok najširu paletu izvanrednih pravnih lijekova sadržavaju njemački i slovenski zakon.⁴⁸

Izvanredni pravni lijekovi su malobrojni i mogu se koristiti samo u taksativno propisanim slučajevima radi pružanja pravne sigurnosti i stabilnosti pravnog sustava, istodobno se osigurava zakonitost pružanjem mogućnosti uklanjanja nedostataka iz nezakonitih rješenja, jer što je veća mogućnost preispitivanja sudske odluke, to je veća i vjerojatnost da će to uroditi donošenjem zakonite odluke.⁴⁹

⁴² Ibid., str. 278.

⁴³ „Neke od prijašnjih situacija nezakonitosti koje su se rješavale izvanrednim pravnim lijekovima uređene su u drugim dijelovima i na novi način.“ (Ibid., str. 278.)

⁴⁴ Ibid., str. 278.

⁴⁵ „Osim što je sam broj izvanrednih pravnih sredstava znatno smanjen, rokovi za intervenciju su uglavnom kraći. Šire se mogućnosti djelovanja samih donositelja rješenja u slučajevima koji su ranije bili rezervirani za hijerarhijski viša tijela. Naglašeno je razlikovanje rješenja kojima je stranka stekla neko pravo od drugih. Izražena je težnja da se u takve pravomoćne akte ne zadire bez prijekne potrebe koja izvire iz teže povrede zakonitosti.“ (Jurić Knežević, Dunja. Izvanredni pravni lijekovi prema zakonu o općem upravnom postupku. Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu 19, (2010)3, str. 37.)

⁴⁶ „Izvanredna pravna sredstva prema austrijskom zakonu su izmjena i ukidanje upravnog akta po službenoj dužnosti, obnova postupka i povrat u prijašnje stanje.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 278.)

⁴⁷ „Povrat u prijašnje stanje prema odredbi čl. 82. novog ZUP-a dopustit će se ako je stranka iz opravdanih razloga propustila u roku obaviti neku radnju a zbog propuštanja je isključena od obavljanja te radnje.“ (Kasabašić, Štefanija. Povrat u prijašnje stanje-primjena Zakona o općem upravnom postupku, str. 40.)

⁴⁸ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 278.

⁴⁹ Grbin, I. Izvanredni pravni lijekovi: revizija prema zakonskim novelama, Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu, str. 30.-40.

4.1.OBNOVA POSTUPKA

Obnova postupka je izvanredni pravni lijek koji omogućuje da se pod određenim uvjetima obnovi postupak koji je u nekoj konkretnoj upravnoj stvari okončan donošenjem rješenja protiv kojeg više nije moguće izjaviti žalbu.⁵⁰ Obnovom postupka omogućuje se ponavljanje postupka u istoj upravnoj stvari u kojoj je već vođen i koji je završen donošenjem rješenja o upravnoj stvari.^{51 52 53}

Obnova postupka može se pokrenuti tek po okončanju upravnog postupka, dok nastup pravomoćnosti nekog rješenja nije zapreka za njegovo korištenje, ni za vođenje upravnog spora o rješenju donesenom u postupku čija se obnova traži.⁵⁴

Slučajevi pokretanja obnove postupka podijeljeni su u dvije skupine:

⁵⁰ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 279.

⁵¹ Ibid., str. 279.

⁵² „Obnova postupka izvanredni je pravni lijek koji je ZUP preuzeo iz parničnog postupka, prilagodio ga upravnom postupku te normirao. Radi se o izvanrednom, remonstrativnom i samostalnom pravnom lijeku koji se podnosi protiv akta kojim je postupak okončan. Moguće je tražiti obnovu protiv rješenja, ali i protiv zaključka ako je tim zaključkom postupak okončan. Ključno je, da je odlukom, rješenjem ili zaključkom postupak završen, odnosno da je akt postao konačan što znači da više ne postoji mogućnost ulaganja redovitih pravnih lijekova. (Ljubanović, Boris. Izvanredni pravni lijekovi u upravnom postupku. // Pravni vjesnik: tromjesečni glasnik za pravne i društveno-humanističke znanosti Pravnog fakulteta u Osijeku, 18(2002), 3-4, str. 276.)

⁵³ „Cilj obnove postupka je iznošenje novih činjenica i dokaza koji su postojali, a za koje se nije znalo tijekom vođenja upravnog postupka kao i uklanjanje posljedica postupovnih pogrešaka i nezakonitog djelovanja tijekom vođenja postupka, ako se na njima temeljila donesena odluka.” (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 278.)

⁵⁴ Ibid., str. 279.

A. Slučajevi kada se obnova može pokrenuti u vremenski ograničenom razdoblju od tri godine od dana dostave rješenja stranci:

1. Ako se sazna za nove činjenice ili stekne mogućnost da se upotrijebe novi dokazi koji bi mogli dovesti do drukčijeg rješenja da su bili izneseni u prijašnjem postupku.⁵⁵ Nove činjenice su činjenice koje su postojale u to vrijeme, ali se u tijeku postupka za njih nije znalo.⁵⁶ Novi dokazi mogu biti razlog za obnovu postupka samo ako su tijekom upravnog postupka postojali, ali se za njih nije znalo, ili se nisu mogli pribaviti ni upotrijebiti, nego su pribavljeni tek nakon okončanja postupka.⁵⁷
2. Ako je rješenje doneseno temeljem neistinitih navoda stranke kojima je službena osoba dovedena u zabludu.⁵⁸ Potrebno je da su kumulativno ispunjene tri pretpostavke: da se rješenje temelji na neistinitim navodima stranke, da je ona namjerno dovela u zabludu službenu osobu te da je zbog toga doneseno za stranku povoljno rješenje.⁵⁹

⁵⁵ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 123. st. 1.

⁵⁶ „Ni javnopravno tijelo, ne može obnoviti postupak po službenoj dužnosti kada je naknadno pribavilo neku ispravu o činjenici o kojoj službenu evidenciju vodi neko javnopravno tijelo, jer je ono to trebalo učiniti tijekom upravnog postupka. Naknadno pribavljanje vjerodostojne dokumentacije ne može biti razlog za obnovu postupka. Također, propust tijela da pribavi podatke iz kaznene evidencije ne može biti razlog za obnovu postupka.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 278.)

⁵⁷ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 280.

⁵⁸ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 123. st. 1.

⁵⁹ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 281.

3. Ako je rješenje donijela osoba koja nije bila ovlaštena propisom o ustrojstvu javnopravnog tijela voditi takav postupak ili rješavati u toj upravnoj stvari ili osoba koja je morala biti izuzeta.^{60 61}
4. Ako kolegijalno tijelo koje je donijelo rješenje nije rješavalo u propisanom sastavu (na sjednici tijela bilo je nazočno manje članova od broja određenog propisom o ustrojstvu i radu toga tijela) ili ako za rješenje nije glasovala propisana većina.⁶² (glasovalo je manje od broja utvrđenog propisom o glasovanju)^{63 64}
5. Ako osobi koja je trebala sudjelovati u svojstvu stranke nije dana mogućnost sudjelovanja u postupku⁶⁵ a morala je imati mogućnost izjašnjavanja o činjenicama i okolnostima važnim za donošenje rješenja.⁶⁶ Postupak se može provesti

⁶⁰ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 123. st. 1.

⁶¹ „Čelnik tijela zaključkom ĆE izuzeti službenu osobu od vođenja postupka, odnosno rješavanja o upravnoj stvari ako je službena osoba u toj upravnoj stvari: a) stranka, suobveznik, svjedok, vještak ili osoba ovlaštena za zastupanje, b) ako je sa strankom ili osobom ovlaštenom za zastupanje bračni drug, srodnik po krvi ili po tazbini, c) ako je sa strankom ili osobom ovlaštenom za zastupanje u odnosu skrbnika, posvojitelja ili posvojenika. Čelnik tijela zaključkom ĆE izuzeti službenu osobu od vođenja drugostupanjskog postupka ako je ta osoba sudjelovala u prvostupanjskom postupku. Čelnik tijela zaključkom MOŽE izuzeti službenu osobu od vođenja/rješavanja postupka: a) ako je službena osoba sa strankom ili osobom ovlaštenom za zastupanje stranke u bliskom osobnom odnosu, b) u gospodarskom ili drugom poslovnom odnosu, c) ako službena osoba prema stranci postupa diskriminirajuće, d) ako se utvrde drugi razlozi koji dovode u sumnju nepristranost službene osobe.“ (Ibid., čl. 24.)

⁶² Ibid., čl. 123. st. 1.

⁶³ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 282.

⁶⁴ „Broj članova kolegijalnog tijela koji je prisustvovao odlučivanju te broj članova koji je podržao donošenje konkretne odluke utvrđuje se iz zapisnika sa sjednice kolegijalnog tijela. (Ibid., str. 278.)

⁶⁵ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 123. st. 1.

⁶⁶ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 282.

bez sudjelovanja samo ako se usvaja zahtjev stranke ili ako odluka u postupku nema negativan učinak na pravne interese stranke.^{67 68}

6. Ako stranku nije zastupao zakonski zastupnik.⁶⁹ Kada stranka u postupku nema postupovnu sposobnost, znači maloljetne osobe, punoljetne osobe lišene poslovne sposobnosti i pravne osobe.^{70 71}

7. Ako osobi koja je sudjelovala u postupku nije dana mogućnost da se služi svojim jezikom ili pismom.⁷² Odnosi se na stranke koje ne poznaju službeni jezik na kojem se vodi upravni postupak, pa imaju pravo na prevoditelja.⁷³

⁶⁷ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 282.

⁶⁸ „Prema sudskoj praksi, sama činjenica da stranka koja je trebala sudjelovati u upravnom postupku u njemu nije imala mogućnosti sudjelovati dostatna je za obnovu postupka, pa nije potrebno dokazivati bi li sudjelovanje stranke u postupku dovelo do drugačijeg rješavanja upravne stvari. Stranka kojoj je to svojstvo naknadno priznato ima pravo podnijeti prijedlog za obnovu postupka dovršenog rješenjem protiv kojeg se ne može izjaviti žalba.” (Ibid., str. 278.)

⁶⁹ „Obnova postupka zbog ovog razloga može se pokrenuti i kada je stranku u upravnom postupku zastupao privremeni zastupnik, a nisu bile ispunjene pretpostavke za postavljanje ovog zastupnika. Kad postupovno nesposobna stranka nema zakonskog zastupnika ili se neka radnja u postupku treba hitno poduzeti protiv osobe čije prebivalište, boravište ili sjedište nije poznato, a koja nema opunomoćenika, takvoj stranci službena će osoba zaključkom odrediti privremenog zastupnika.” (Ibid., str. 278.)

⁷⁰ Ibid., str. 283.

⁷¹ „Obnova postupka zbog ovog razloga može se pokrenuti i kada je stranku u upravnom postupku zastupao privremeni zastupnik, a nisu bile ispunjene pretpostavke za postavljanje ovog zastupnika.

Kad postupovno nesposobna stranka nema zakonskog zastupnika ili se neka radnja u postupku treba hitno poduzeti protiv osobe čije prebivalište, boravište ili sjedište nije poznato, a koja nema opunomoćenika, takvoj stranci službena će osoba zaključkom odrediti privremenog zastupnika.” (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 278.)

⁷² Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 123. st.1.

⁷³ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 283.

B. Slučajevi kada se obnova može pokrenuti bez vremenskog ograničenja, zbog posebno teških povreda u vođenju upravnog postupka:

1. Ako je rješenje doneseno temeljem lažne isprave ili lažnog iskaza⁷⁴ ili je posljedica kaznenog djela⁷⁵ pristupa se obnovi jer je rješenje izgubilo činjeničnu osnovu na kojoj se temelji. Lažna isprava je javna ili privatna isprava u kojoj su naznačeni lažni podaci.⁷⁶ Lažnim iskazom svjedoka ili vještaka smatra se neistiniti iskaz, koji se daje pred javnopravnim tijelom unatoč saznanju o njegovoj neistinitosti.⁷⁷ Kazneno djelo je svaka radnja koja predstavlja djelo kažnjivo prema kaznenom zakonu.⁷⁸ ⁷⁹ Javnopravno tijelo obnovu postupka treba zasnovati na presudi donesenoj u kaznenom postupku.⁸⁰

Javnopravno tijelo samo utvrđuje postojanje kaznenog djela samo kada se kazneni postupak ne može voditi jer je počinitelj kaznenog djela umro, jer je nastupila zastara ili se od progona odustalo.⁸¹

⁷⁴ „Lažna isprava i lažni dokaz mogu biti razlog za pokretanje obnove postupka ako imaju utjecaj na rješavanje upravne stvari” (Ibid., str. 284.)

⁷⁵ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 123. st. 2.

⁷⁶ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 284.

⁷⁷ Ibid., str. 284.

⁷⁸ „Kaznena dijela su npr. prijevara, iznuda, ucjena, sprječavanje službene osobe u obavljanju službene radnje, uništavanje službenog spisa, zlouporaba službenog položaja ili ovlasti, davanje mita i sl.” (Ibid., str. 284.)

⁷⁹ Ibid., str. 284.

⁸⁰ Ibid., str. 285.

⁸¹ Ibid., str. 285.

2. Ako se rješenje temelji na presudi donesenoj u sudskom postupku, a ta je presuda pravomoćno ukinuta.⁸² Rješenje gubi činjeničnu osnovu na kojoj se temeljilo, jer je odluka o upravnoj stvari zasnovana na sudskoj presudi koja je naknadno ukinuta.⁸³
3. Ako se rješenje temelji na prethodnom pitanju, a nadležni sud ili javnopravno tijelo je o tom pitanju kasnije odlučilo u bitnim točkama drukčije.⁸⁴ Odluka o prethodnom pitanju u upravnom postupku ima pravni učinak samo u upravnoj stvari u kojoj je riješeno, ona se mora uskladiti sa kasnije donesenom odlukom.^{85 86 87}
- Ako se u postupku rješavanja upravne stvari pojavi pravno pitanje koje čini samostalnu pravnu cjelinu, bez čijeg rješavanja nije moguće riješiti upravnu stvar, službena osoba može riješiti to pitanje ili postupak prekinuti rješenjem dok nadležni sud ili javnopravno tijelo to pitanje ne riješe.⁸⁸

⁸² Zakon o općem upravnom postupku, (NN 47/2009) čl. 123. st. 2.

⁸³ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 285.

⁸⁴ Zakon o općem upravnom postupku, (NN 47/2009) čl. 123. st. 2.

⁸⁵ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 285.

⁸⁶ „Službena osoba vezana je pravomoćnom odlukom nadležnog tijela kojom je riješeno prethodno pitanje.” (Zakon o općem upravnom postupku, čl. 55. st.3.)

⁸⁷ „Rješavanje prethodnog pitanja ima pravni učinak samo u upravnoj stvari u kojoj je to pitanje riješeno.” (Ibid., čl. 56. st.1.)

⁸⁸ Ibid., čl. 55. st. 1.

4.1.1. POKRETANJE OBNOVE POSTUPKA

Obnova postupka može se pokrenuti na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti.⁸⁹ Obnovu postupka iz istih razloga kao i stranka, po službenoj dužnosti može pokrenuti tijelo koje je donijelo rješenje u upravnom postupku.⁹⁰

Osim navedenog objektivnog roka od 3 godine ili bez vremenskog ograničenja, stranka koja traži obnovu ograničena je subjektivnim rokom od 30 dana od dana saznanja za razloge obnove ili od kad je stekla mogućnost uporabe novih dokaza, u kojem mora podnijeti prijedlog za obnovu postupka.⁹¹ Taj se rok ne odnosi na pokretanje obnove postupka po službenoj dužnosti.^{92 93}

4.1.2. PODNESCI

Stranka daje inicijativu za obnavljanje postupka podnoseći tijelu koje je donijelo rješenje prijedlog za obnovu postupka na način propisan za predaju podneska.⁹⁴

⁸⁹ „Na razloge za obnovu postupka mogu se pozivati stranka, javnopravno tijelo, zainteresirane treće osobe, osobe koje u postupku nisu sudjelovale, a koje su radi zaštite prava i pravnih interesa u njemu mogle sudjelovati i pravni sljednik stranke koja je sudjelovala ili je imala pravo sudjelovati u postupku.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 286.)

⁹⁰ Ibid., str. 286.

⁹¹ Ibid., str. 286.

⁹² Ibid., str. 287.

⁹³ „Objektivni rok za pokretanje obnove postupka počinje teći danom uredne dostave rješenja stranci (i za stranku i za javnopravno tijelo koje ga je donijelo). Protekom subjektivnog roka i stranka i državni odvjetnik i drugo ovlašteno državno tijelo gube mogućnost tražiti obnovu postupka“ (Ibid., str. 286.)

⁹⁴ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 287.

Prijedlog stranke mora se temeljiti na razlozima obnove postupka i njihovo postojanje mora biti nesporno, stranka je također dužna učiniti vjerojatnim razloge zbog kojih traži obnovu postupka te prijedlog mora biti podnesen u zakonskom roku.⁹⁵

Podnesak mora biti razumljiv i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti.^{96 97 98 99}

Ako ti uvjeti nisu kumulativno ispunjeni, nadležno tijelo odbaciti će prijedlog rješenjem.¹⁰⁰ Ako su uvjeti za obnovu postupka ispunjeni, ispitat će mogu li okolnosti ili dokazi koji se iznose kao razlog za obnovu dovesti do drukčijeg rješenja, ako utvrdi da ne mogu, odbiti će prijedlog rješenjem.¹⁰¹ Ako utvrdi da postoje razlozi za obnovu postupka, donosi se rješenje kojim se dopušta obnova postupka i određuje

⁹⁵ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 287.

⁹⁶ „Podnescima u postupku smatraju se zahtjevi, prijedlozi, ispunjeni obrasci, prijave, molbe, žalbe, predstavke, prigovori, obavijesti, priopćenja te drugi podnesci kojima se stranke obraćaju javnopravnim tijelima u vezi s određenom upravnom stvari“ (Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 71. st. 1.)

⁹⁷ Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o općem upravnom postupku (NN 110/2021), čl. 71. st. 2. i 3.

⁹⁸ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 71. st. 4. i 5.

⁹⁹ „Prijedlog za obnovu postupka ne odgađa izvršenje rješenja po kojem se obnova traži. Iznimno, tijelo nadležno za odlučivanje o prijedlogu može rješenjem odgoditi izvršenje dok se ne odluči o pitanju obnove postupka.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 278.)

¹⁰⁰ „Nadležno tijelo odbaciti će prijedlog rješenjem i ako je upravni postupak okončan nagodbom stranaka te kada je stranka već ranije iz istog razloga u istom predmetu tražila obnovu postupka.“ (Ibid., str. 289.)

¹⁰¹ Ibid., str. 289.

se u kojem će se opsegu postupak obnoviti.^{102 103} Nakon provedene obnove postupka, nadležno tijelo donosi rješenje o upravnoj stvari koja je bila predmet obnovljenog postupka.¹⁰⁴ Ovo rješenje donosi se temeljem podataka utvrđenih u prijašnjem i u obnovljenom postupku.^{105 106 107}

¹⁰² „Rješenje kojim se dopušta obnova postupka donosi se bez obzira je li obnova dopuštena na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 289.)

¹⁰³ „Kod rješavanja o obnovi postupka treba razlikovati: 1. donošenje zaključka kojim nadležno upravno tijelo dopušta ili odbacuje prijedlog stranke za obnovu postupka ili rješenje kojim se odbija prijedlog, 2. donošenje rješenja kojim se ponovo rješava meritum stvari. Nakon završetka postupka kojem je svrha da se ustanovi postoje li zakonske pretpostavke za donošenje obnove slijedi novi obnovljeni postupak.“ (Ljubanović, Boris. Izvanredni pravni lijekovi u upravnom postupku. // Pravni vjesnik: tromjesečni glasnik za pravne i društveno-humanističke znanosti Pravnog fakulteta u Osijeku, 18(2002), 3-4, str. 280.)

¹⁰⁴ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 290.

¹⁰⁵ Ibid., str. 290.

¹⁰⁶ „Nadležno tijelo dužno je ponovo ocijeniti i dokaze na osnovi kojih je u prijašnjem postupku doneseno rješenje. Obnovljeni postupak s prijašnjim postupkom čini cjelinu i na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja ponovno se rješava upravna stvar koja je predmet postupka. Na ponovno rješavanje upravne stvari u obnovi postupka uvijek se primjenjuju isti materijalni propisi na temelju kojih je doneseno i prijašnje rješenje, a ne propisi koji važe u trenutku donošenja rješenja u obnovljenom postupku.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 288.)

¹⁰⁷ „U praksi se najčešće obnavlja samo dio upravnog postupka na koji se odnose razlozi obnove. Dijelovi postupka koji se obnavljaju specificirati će se u rješenju kako bi se odredili okviri obnove. Kada se obnova pokreće na prijedlog stranke, predmet obnove mora kretati u granicama ovog prijedloga. Rješenje kojim se dopušta obnova postupka odgađa izvršenje rješenja protiv kojeg je obnova dopuštena, ali samo u okviru obnovljenog dijela. Rješenje o obnovi postupka neće se donijeti samo iznimno. Tada će javnopravno tijelo koje obnavlja postupak, čim utvrdi postojanje uvjeta za obnovu, poduzeti radnje postupka koje se imaju obnoviti ne donoseći posebno rješenje kojim se dopušta obnova postupka. To se obično čini kada je potrebno obaviti samo jednu postupovnu radnju koju je moguće brzo provesti.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 288.)

4.2. PONIŠTAVANJE I UKIDANJE RJEŠENJA

Poništenje i ukidanje rješenja omogućuje otklanjanje nezakonitosti u postupku rješavanja upravne stvari putem nadzora vlastite djelatnosti tijela koje je upravni postupak vodilo, ili putem nadzora hijerarhijski višeg tijela uprave nad nižim i nakon proteka roka za žalbu.^{108 109}

Ako se radi o očitijoj povredi materijalnog propisa, rješenje kojim je stranka stekla neko pravo može se ili poništiti ili ukinuti, ovisno o prirodi upravne stvari i posljedicama koje bi nastale.^{110 111}

Rješenje kojim je stranka stekla neko pravo može se poništiti: a) ako ga je donijelo nenadležno javnopravno tijelo ili je doneseno bez zakonom propisane suglasnosti, odobrenja ili mišljenja drugog javnopravnog tijela¹¹², b) ako je u istoj stvari već doneseno pravomoćno rješenje kojim je ta upravna stvar drugačije riješena.^{113 114}

¹⁰⁸ Ibid., str. 291.

¹⁰⁹ „Nezakonito rješenje može se poništiti ili ukinuti u cjelosti ili djelomično i nakon isteka roka za žalbu“ (Zakon o općem upravnom postupku čl. 129. st. 1.)

¹¹⁰ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 293.

¹¹¹ „Kada u upravnim stvarima sudjeluju dvije stranke ili više njih s protivnim interesima rješenje se može ukinuti samo uz pristanak protivne stranke, znači one koje je njime stekla neko pravo.“ (Ibid., str. 294.)

¹¹² Ibid., str. 292.

¹¹³ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 129. st. 2.

¹¹⁴ „Rješenje kojim je stranka stekla neko pravo može biti poništeno zbog tri postupovna razloga: 1. nenadležnosti, 2. propuštanja suradnje javnopravnih tijela koja odlučuju u istoj upravnoj stvari te 3. drugačijeg rješenja iste upravne stvari rješenjem koje je već postalo pravomoćno.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 293.)

Zakonito rješenje kojim je stranka stekla kakvo pravo može se ukinuti u cijelosti ili djelomično samo u ova tri taksativno navedena slučaja:

1. Kada je to propisano ili dopušteno posebnim zakonom.¹¹⁵ Dakle, zakonodavac zakonom kojim uređuje pojedino upravno područje može propisati da se čak i zakonito rješenje kojim je stranka stekla neko pravo može ukinuti odlukom javnopravnog tijela. ¹¹⁶

2. Kada rješenje sadrži pridržaj ukidanja, a stranka nije ispunila obvezu iz rješenja ili je nije ispunila u roku. ¹¹⁷ Tada, koristeći se pravom pridržaja ukidanja, javnopravno tijelo svojom odlukom ukida takvo rješenje, jer se stranka nije pridržavala propisanih obveza. ¹¹⁸

3. Kada je to potrebno radi otklanjanja teške i neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi i javnu sigurnost, a ne bi se moglo otkloniti drugim sredstvima kojima bi se manje diralo u stečena prava.^{119 120 121}

¹¹⁵ Zakon o općem upravnom postupku, (NN 47/2009) čl. 130. st. 1.

¹¹⁶ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 295.

¹¹⁷ Zakon o općem upravnom postupku, (NN 47/2009) čl. 130. st. 1.

¹¹⁸ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 295

¹¹⁹ Zakon o općem upravnom postupku, (NN 47/2009) čl. 130. st. 1.

¹²⁰ „Budući da stranka nije skrivila ukidanje takva rješenja moraju biti činjenično i pravno dobro obrazložena.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 295.)

¹²¹ „Za poništavanje i ukidanje nezakonitog rješenja odnosno ukidanje zakonitog rješenja kojim je stranka stekla neko pravo, nije nadležno samo drugostupanjsko tijelo odnosno tijelo koje obavlja nadzor, nego takvu intervenciju može poduzeti i samo javnopravno tijelo koje je donijelo rješenje.“ (Jurić Knežević, Dunja. Izvanredni pravni lijekovi prema zakonu o općem upravnom postupku. // Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu 19, (2010)3, str. 37.)

Rok za poništenje je dvije, a za ukidanje jednu godinu od dana dostave rješenja stranci.¹²²

Rješenje može poništiti ili ukinuti javnopravno tijelo koje ga je donijelo. Kad je rješenje donijelo prvostupanjsko tijelo, može ga poništiti i ukinuti i drugostupanjsko tijelo, ako ga nema onda tijelo koje obavlja nadzor nad tim tijelom.¹²³

Rješenje se može poništiti ili ukinuti po službenoj dužnosti, na prijedlog stranke ili ovlaštenog državnog tijela rješenjem o poništavanju ili ukidanju.¹²⁴

Tijelo koje je poništilo ili ukinulo rješenje, ako to nije isto tijelo koje ga je donijelo, dužno je predmet vratiti na ponovno odlučivanje tijelu čije je rješenje poništeno ili ukinuto, ako je potrebno donijeti novo rješenje. ¹²⁵ ¹²⁶

Protiv rješenja o poništavanju ili ukidanju koje je donijelo prvostupanjsko tijelo može se uložiti žalba, a kad žalba nije dopuštena, može se pokrenuti upravni spor, kao i protiv rješenja drugostupanjskog tijela. ¹²⁷

¹²² Jurić Knežević, Dunja. Izvanredni pravni lijekovi prema zakonu o općem upravnom postupku. // Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu 19, (2010)3, str. 35.

¹²³ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 295.

¹²⁴ Ibid., str. 295.

¹²⁵ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 296.

¹²⁶ „Ako je prijedlog za poništavanje ili ukidanje rješenja podnijela stranka ili ovlašteno državno tijelo, a javnopravno tijelo ne prihvati prijedlog, obavijestit će o tome podnositelja prijedloga.“ (Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 131. st. 3.)

¹²⁷ Ibid., čl. 131. st. 4.

4.3. OGLAŠAVANJE RJEŠENJA NIŠTAVIM

Ništavost rješenja je najteži oblik nezakonitosti i na njega se nadovezuju posebno teške pravne posljedice.¹²⁸

Ništavo rješenje nikad ne postaje pravomoćno, jer se uzima kao da nikada nije niti bilo doneseno.¹²⁹

Svatko može ukazivati na ništavost i dati inicijativu javnopravnom tijelu bez vremenskog ograničenja.¹³⁰

Drugostupanjsko tijelo i Upravni sud imaju obvezu da na slučajeve ništavosti rješenja u drugostupanjskom postupku odnosno u upravnom sporu paze po službenoj dužnosti.¹³¹

1. Ništavim će se smatrati rješenje doneseno u stvari iz sudske nadležnosti.¹³²
2. Rješenje će biti ništavo i ako je doneseno u stvari o kojoj se ne može rješavati u upravnom postupku.¹³³
3. Ništavim se smatra i rješenje čije izvršenje nije pravno ili stvarno moguće.¹³⁴ Stvarnom nemogućnosti smatra se objektivna zapreka za njegovo izvršenje bilo glede osobe bilo glede stvari.¹³⁵ Pravna nemogućnost postoji kada bi izvršenje rješenja bilo protivno zakonu ili propisu.¹³⁶

¹²⁸ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 296.

¹²⁹ Ibid., str. 296.

¹³⁰ Ibid., str. 300.

¹³¹ Ibid., str. 297.

¹³² Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 128. st. 1.

¹³³ Ibid., čl. 128. st. 1.

¹³⁴ Ibid., čl. 128. st. 1.

¹³⁵ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 298.

¹³⁶ Ibid., str. 298.

4. Ništavo rješenje je rješenje čijim se izvršenjem čini kazneno djelo ¹³⁷ tj. stranci dodjeljuje pravo izvršavanjem kojeg će ona počiniti kazneno djelo.¹³⁸
5. Ništavo rješenje je i rješenje doneseno bez prethodnog zahtjeva stranke, na koje stranka naknadno izričito ili prešutno nije pristala. ¹³⁹ ¹⁴⁰ Izričito bi bila izjava, a prešutno dobrovoljno postupanje stranke prema rješenju.¹⁴¹
6. Ništavo rješenje sadržava nepravilnost koja je po izričitoj zakonskoj odredbi razlog za ništavost rješenja.¹⁴² Ništavim se može oglasiti rješenje i zbog drugih razloga ništavosti koji su propisani zakonima kojima se uređuje pojedino upravno područje. ¹⁴³

Ako samo neke točke izreke trebaju biti oglašene ništavima, a rješenje može stajati i bez ovih točaka, rješenje će ostati na snazi, ali bez ništavih dijelova.¹⁴⁴

¹³⁷ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 128. st. 1.

¹³⁸ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 298.

¹³⁹ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 128. st. 1.

¹⁴⁰ „Podrazumijeva postupke koji se mogu pokrenuti samo na zahtjev stranke, a stranka nije podnijela zahtjev za njihovo pokretanje niti je poslije, sve do proglašavanja takvog rješenja ništavim, svojim postupanjem izričito ili prešutno pristala na takvo rješenje.“ (Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 298.)

¹⁴¹ Ibid., str. 298.

¹⁴² Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 128. st. 1.

¹⁴³ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 299.

¹⁴⁴ Ibid., str. 299.

Ništavo rješenje protekom vremena ne može konvalidirati ¹⁴⁵ i nema pravni učinak.

Vođenje žalbenog postupka ili upravnog spora nisu zapreka za istodobno korištenje ovog pravnog lijeka. ¹⁴⁶

U slučaju oglašavanja rješenja ništavim, smatraju se ništavim i pravni učinci tog rješenja. ^{147 148 149}

Rješenje ništavim oglašava, deklaratornim rješenjem, javnopravno tijelo koje ga je donijelo ili tijelo koje obavlja nadzor nad tijelom koje ga je donijelo. ^{150 151}

Kad je rješenje o oglašavanju rješenja ništavim donijelo prvostupanjsko tijelo, protiv njega se može izjaviti žalba, a kad je u pitanju drugostupanjsko javnopravno tijelo ili tijelo koje obavlja nadzor nad tijelom koje ga je donijelo, protiv tog rješenja može se pokrenuti upravni spor.¹⁵²

¹⁴⁵ Ibid., str. 300.

¹⁴⁶ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 300.

¹⁴⁷ Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 128. st. 4.

¹⁴⁸ Đerđa, Dario. Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010., str. 300.

¹⁴⁹ Ibid., str. 300.

¹⁵⁰ Ibid., str. 300.

¹⁵¹ „Izrekom rješenja se utvrđuje da je konkretno rješenje ništavo, a u obrazloženju se navodi razlog ništavosti pozivajući se na konkretan razlog ništavosti propisan Zakonom.“ (Ibid., str. 300.)

¹⁵² Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009) čl. 128. st. 3.

6. ZAKLJUČAK

Pravni lijekovi omogućuju korekcije pogrešaka u radu javnopravnih tijela, uzrokovanih nehajem ili namjerom javnih službenika ili stranaka u postupku.

Sastavni dio rješenja je i uputa o pravnom lijeku kako bi svaka stranka bila upoznata sa mogućnošću preispitivanja zakonitosti donesenog akta.

Redoviti modeli korekcije nezakonitosti u radu su žalba prigovor i tužba u upravnom sporu.

Izvanredni pravni lijekovi uklanjaju posljedice donošenja nezakonitog rješenja, koje više nije moguće ukloniti redovnim putem.

Pravomoćnost je institut koji prijeći svaku daljnju intervenciju u rješenja koja su stekla ovu kvalitetu, također osigurava stabilnost pravnog sustava i pruža sigurnost strankama. No i pravomoćna rješenja mogu imati nedostatke što može rezultirati štetnim posljedicama za javni interes i za prava i interese stranaka.

U pravnoj se doktrini ističe kako je neprihvatljivo da pravomoćnost isključi bilo kakvu mogućnost zahvata u rješenja opterećena nedostacima.

Potrebno je omogućiti pobijanje i pravomoćnih sudskih odluka kako bi se osigurala njihova zakonitost, jer što je veća mogućnost preispitivanja sudske odluke, to je veća i

vjerojatnost da će to uroditi donošenjem zakonite odluke, no to za sobom povlači pravnu nesigurnost.

Cilj svakog pravnog sustava je postizanje pravne sigurnosti i zaštita stečenih prava i interesa stranaka, kao i objektivnog pravnog poretka i javnog interesa.

Svaki izvanredni pravni lijek na neki način ugrožava pravnu sigurnost, jer može dovesti do uklanjanja već pravomoćne pravne odluke.

Zato su izvanredni pravni lijekovi malobrojni, moguće ih je koristiti samo u taksativno propisanim slučajevima i mogućnost njihovog izjavljivanja se vremenski ograničava.

No neke greške i nezakonitosti pravnih akata su takve prirode da ih je nužno ukloniti. Stoga postoje taksativno nabrojeni slučajevi posebno teških povreda u vođenju upravnog postupka u kojima se i obnova postupka može pokrenuti bez vremenskog ograničenja. Također kod oglašenja rješenja ništavim ne postoji vremensko ograničenje jer je ništavost rješenja najteži oblik nezakonitosti, te se na njega pazi po službenoj dužnosti.

Takva rješenja nikako ne smiju ostati na snazi i nastaviti proizvoditi pravne učinke, jer štetnost njihovih posljedica svakako nadilazi važnost osjećaja nesigurnosti koji izazivaju.

LITERATURA

Knjige:

1. Borković, Ivo; Upravno pravo. Zagreb: Narodne novine, 2002.
2. Đerđa, Dario; Opći upravni postupak u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Inženjerski biro, 2010.
3. Đerđa, Dario; Šikić, Marko. Komentar Zakona o upravnim sporovima. Zagreb: Novi informator, 2012.

Znanstveni radovi:

1. Grbin, Ivo. Izvanredni pravni lijekovi: revizija prema zakonskim novelama. // Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu 13, (2004)9, str. 30.-40.
2. Jurić Knežević, Dunja. Izvanredni pravni lijekovi prema zakonu o općem upravnom postupku. // Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu 19, (2010)3, str. 34.-37.
3. Kasabašić, Štefanija. Donošenje rješenja i redovni pravni lijekovi prema novom Zakonu o općem upravnom postupku. // Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu 19, (2010)6, str. 52.-62.
4. Kasabašić, Štefanija. Povrat u prijašnje stanje - primjena Zakona o općem upravnom postupku. // Pravo i porezi: časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu 18, (2009)9, str. 40.-46.
5. Ljubanović, Boris; Izvanredni pravni lijekovi u upravnom postupku; Pravni vjesnik: tromjesečni glasnik pravne i društveno - humanističke znanosti Pravnog fakulteta u Osijeku 18, (2002)3-4, str. 275.-292.

Pravni izvori Republike Hrvatske:

1. Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/2009, 110/2021)
2. Zakon o preuzimanju Zakona o općem upravnom postupku u Republici Hrvatskoj (NN 53/1991)
3. Zakon o upravnim sporovima (20/2010, 143/2012, 152/2014, 29/2017, 110/2021)
4. Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o općem upravnom postupku (NN 110/2021)